

Čís. 394.

Nařízení vlády republiky Československé ze dne 17. července 1919

o všeobecné úpravě spotřeby obilí a mlýnských výrobků.

Podle zákona ze dne 24. července 1917, č. 307 ř. z., a uherského zákona č. LXIII. z roku 1912 a L. z roku 1914, a § 4 nařízení vlády republiky Československé ze dne 27. června 1919, č. 354 Sb. z. a n., o úpravě obchodu obilím a mlýnskými výrobky se nařizuje:

Přípustné spotřební dávky:

**A. Spotřební dávka pro samo-
zásobitele.**

§ 1.

Pro držitele zemědělských podniků k vlastní jich výživě, dále k výživě rodinných příslušníků, bydlících s nimi ve společné domácnosti, jakož i k výživě příslušníků jich domácností (hospodářství), pokud tyto osoby jsou činny při obdělávání půdy, jakožto zemědělství dělníci nebo stálí dozorčí orgány, včetně dělníků i osob k výměnku oprávněných a zřízců, jimž za výměnek nebo mzdu přísluší volná strava, mlýnské výrobky neb chleboviny, stanoví se bez rozdílu spotřební dávka 25 kg obilí z vlastní sklizně měsíčně.

Na Slovensku přísluší tato dávka i těm osobám, které dle ustanovení § 2 nařízení uherského ministerského předsedy, č. 2650/1918, ohledně ustálení míry pro domácí a hospodářskou spotřebu měly nárok na platy nebo dávky v přírodních (§ 29 tohoto nařízení).

**B. Spotřební dávka pro nesamo-
zásobitele.**

§ 2.

Pro ostatní obyvatele (nesamozásobitele) stanoví se počínajíc dnem 21. září 1919 spotřební dávka na 3 kg mlýnských výrobků na týden, a to bez rozdílu, zda se jedná o těžce pracující neb jiné osoby.

Ministerstvo pro zásobování lidu ustanoví od případu k případu, v jakém poměru má se v mezích této dávky přidělovati mouka na chléb, neb jiné mlýnské výrobky (mouka k vaření, k pečení, krupice, kroupy, po případě ovesná rýže, ovesné vločky, pravá rýže a pod.).

§ 3.

Zemské politické správy vydají v případě potřeby předpisy o tom, v jakém poměru se mají na spotřební dávku vydávati jednotlivé druhy mlýnských výrobků v § 2 uvedených, po případě mohou povolit, by se vydávala na moučnou dávku

těž chlebová mouka, resp. chléb, a to se zřetelem na pohotovost zásoby, a pokud tyto dovolují s ohledem na přání spotřebitelů.

§ 4.

Ministerstvo pro zásobování lidu v dohodě s ministerstvem Národní obrany může stanoviti pro aktivní vojsko, požívající erární stravy, spotřební dávku vyšší.

§ 5.

Ministerstvu pro zásobování lidu neb na základě jeho zmocnění zemským politickým správám jest vyhrazeno povolit pro léčebné a jinaké ústavy, v nichž by zvláštní poměry životosprávy vyžadovaly vyšší spotřební dávky, zvýšení shora uvedených spotřebních dávek.

Zemské politické správy určí modalitu a předpoklady, za jakých jest možno přiznati těžce nemocným, těhotným a dětem do dovršeného třetího roku věku výhody při odběru mlýnských výrobků.

§ 6.

Ministerstvo pro zásobování lidu může dle stavu zásobování učiniti opatření, aby mlýnské výrobky získané z ovsa a pravá rýže se vydávaly nesamozásobitelům jako přídavek mimo shora uvedenou spotřební dávku.

Úřední výkazní listky.

§ 7.

Mlýnské výrobky včetně pravé rýže, chléb, resp. jiné výrobky z mouky vyrobené (§ 21 tohoto nařízení) jest přípustno vydávati pouze na úřední výkazní listky na chléb a mouku.

Zemské politické správy mohou povolit, aby ve zvláštních případech, ku příkladu k zásobování ústavů, se vydávaly potřebné mlýnské výrobky a chléb na zvláštní hromadné poukazy místní rozdělovny mouky. V případech takových pak dlužno učiniti zvláštní kontrolní opatření, aby se zabránilo větší spotřebě než jest dle spotřební dávky přípustno.

Úřední výkazní listky a poukazy vydávané dle předchozích odstavců jsou veřejnými listinami; padělati je, převáděti je neb ústřížky na jiné osoby, než pro které byly určeny, neb používati výkazních listků, jichž platnost již zanikla, jest zakázáno.

Taktéž jest zakázáno prodávacům mlýnských výrobků, chleba a pečiva, převésti na sebe výkazní listek neb ústřížky, nevydají-li současně příslušné množství dotyčného zboží.

§ 8.

Úřední výkazní listky platí vždy pro jednu osobu a buďtež vydávány pro období nejméně čtyřnedělní; ony opravňují k odběru chleba, resp. mlýnských výrobků pouze v té obci, ve které byly vydány a dále pouze v tom týdnu, na který

ústřížek zní. V případě rayonování prodeje chleba a mlýnských výrobků platí úřední výkazní listky na chléb a mouku pouze pro dotyčný obvod.

Výjimky z těchto pravidel může povolit zemská politická správa v případech zvláštního zřetele hodných.

Úřední výkazní listky na chléb a mouku budtež co do obsahu pro všechny nesamozásobitele jednotné, obsahujítež ústřížky k odběru chleba a mouky, případně mouky na místo chleba, dle jednotlivých týdnů, dále pak razítko výdejny listků a upozornění na trestní následky v případě zneužití.

Dále budiž pamatováno několika ústřížky označenými pouze písmenami na případné přídavky.

Zemské politické správy předepíší vzorce úředních výkazních listků a vydají potřebné bližší předpisy pro jich výdej, a předpisy o evidenci zásobovaných osob. Zejména mohou předepsati, že odběr úředních výkazních listků jest závislým na prohlášení přednosty domácnosti, že není v domácnosti více mouky než 12 kg na osobu, o čemž se může úřad v případech odůvodněného podezření kdykoliv přesvědčiti, v případě pak, že by bylo zjištěno, že domácnost vykazuje větší zásoby, než shora uvedeno, budiž zastaven odběr úředních výkazních listků, po případě mohou býti zásoby obilí a mouky, vlastní potřebu převyšující, prohlášeny za propadlé.

§ 9.

Osoby stravující se mimo svoji domácnost, jsou povinny odevzdati svoje úřední výkazní listky k odběru mouky podniku, v němž se stravují, tento podnik pak odebere na odevzdané výkazní listky v příslušné výdejné mlýnských výrobků připadající jich množství.

§ 10.

Zemské politické správy mohou zavést pro cestující, kteří jakožto samozásobitelé nedostávají žádných úředních výkazních listků na chléb a mouku, jakož i pro cestující nesamozásobitele zvláštní denní úřední výkazní listky, opravňující k odběru na den připadajícího množství chleba a mouky neb vůbec jen chleba, po případě množství tomu odpovídajícího pečiva.

Denní výkazní listky budtež vydávány také osobám potulným, obcí toho místa, ve kterém ztráví noc.

§ 11.

V případě, že by se ve smyslu § 4 vydávaly výrobky získané z ovsu neb pravá rýže, mimo spotřební dávku v §§ 2 a 4 ustanovenou jako přídavek, budtež vydávány jen na úřední výkazní listky, tak aby byly vydávány stejnoměrně všem nesamozásobitelům.

Bližší předpisy vydají zemské politické správy.

§ 12.

Podniky živnostenské a i jiné, zpracující mlýnské výrobky, obdrží potřebné k tomu množství mouky na odběrné listky, v kteréžto příčině rovněž vydají zemské politické správy bližší předpisy. Ku krytí potřeby mouky, chleba a pečiva hostinských podniků, jídelen, kuchyní, uzenářských podniků, cukrářských živností, kaváren a pod., nikoliv však pekařských a pecnářských podniků budiž přidělována rozdělovna mouky zvláštní záloha, jejíž výše pro politický okres obnáší zpravidla 5–10% celkové okresní potřeby mouky pro nesamozásobitele.

Podniky tyto smějí podávat svým hostům v jídelních místnostech chléb ve skrojících a moučná jídla bez výkazních listků.

Podniky živnostenské, mlýnské výrobky zpracující, jakož i veškeré výdejny mlýnských výrobků a výrobků z nich docílených, musí vésti zvláštní záznamní knihu o zásobách mlýnských výrobků, jejíž vzorec předepíše zemská politická správa.

Pro průmyslové podniky zpracující obilí, resp. mlýnské výrobky ve velkém, jako pivovary, sladovny, lihovary, továrny k výrobě náhražkové kávy, škrobu, dětské moučky a pod., pokud se týče přidělu surovin (obilí, mlýnských výrobků) a jich zpracování, resp. prodeje, vydá zvláštní předpisy ministerstvo pro zásobování lidu po slyšení interesovaných činitelů.

Výroba a prodej chleba, pečiva a cukrářských výrobků.

§ 13.

Chléb smí se po živnostensku vyráběti z pravidla jen z mouky chlebové. Poměr, v jakém se mají mísiti jednotlivé druhy mouky, řídí se dle pohotových zásob, resp. dle přidělů.

Zemské politické správy mohou zmocniti úřad k tomu, by povolil v mimořádných případech použití mouky vařivé neb mouky k pečení, případně jiných druhů (náhražkové mouky) k výrobě chleba, nedá-li se potřeba chlebové mouky jinak v okrese kryti.

§ 14.

Chléb smí se po živnostensku vyráběti jen ve tvaru okrouhlých bochníků, jejichž váhu, jakož i množství, z nichž chléb jest vyráběti, ustanoví od případu k případu ministerstvo pro zásobování lidu.

Tuto předepsanou váhu musí míti chléb bezprostředně po upečení. Do prodeje smí přijíti chléb jen vychladlý. Ztráta na váze vzniklá vysušením předpokládá se pro bochník chleba v normální váze 33 g denně.

§ 15.

V každé prodejně chleba musí býti po ruce pro kupující váha, aby mohli zjistiti váhu koupeného chleba.

Nemá-li bochnik chleba předepsané váhy 1 kg 75 dkg po přípustné srážce v předcházejícím paragrafu uvedené následkem vysušení, jest prodáváč chleba povinen nahraditi kupujícímu scházející množství in natura ve skrojích chleba.

§ 16.

Každý bochnik chleba budiž opatřen známkou, kterou musí pekař ohlásiti příslušnému úřadu a datem upečení.

Známka i datum upečení buďtež vpečeny do bočnicku chleba.

Zemské politické správy stanoví bližší podmínky, za jakých jest dovoleno živnostenským podnikům péci chléb nebo pečivo z přineseného těsta nebo mouky, nebo vyměnití hotové výrobky za donesenou mouku.

§ 17.

Živnostenská výroba a prodej drobného pečiva (žemlí, rohlíků a pod.) jest dovolena, pokud každý jednotlivý kus se vyrobí z 50 g mouky. Pečivo toto možno však vydávati výhradně jen na úřední výkazní listky na mouku a chléb.

Ustanovení poslední věty nevztahuje se na podávání pečiva hostům v podnicích zásobových z rezervy ve smyslu § 12.

§ 18.

Výroba sušenek (cakes) a sucharů, Grahamova a Simonova chleba a pod. k účelům léčebným a dietetickým, jakož i k účelům náboženským, dále pak výroba macesů jest dovolena pouze na základě zvláštního povolení zemské politické správy. Výrobky k účelům dietetickým směř k odbírání na úřední výkazní listky jen ty osoby, jež se vykáží povolením k odběru od úřadu, za kteréžto povolení nutno zvláště požádati u připojení lékařského vysvědčení dokazujícího nutnost odbírání určitý druh dietetického chleba.

Výrobci a obelodníci jsou povinni zapisovati ve zvláštním seznamu odběratelů jména těchto osob k odběru oprávněných, při čemž dlužno uvéstí druh a množství povoleného a odebraného dietetického výrobku, jakož i datum odběru.

Rovněž i macesy možno odbírati jen na úřední výkazní listky.

§ 19.

K výrobě cukrářského zboží jest dovoleno používatí všech druhů mouky (§ 12).

§ 20.

Výroba a prodej cukrářského zboží všeho druhu při živnosti pekařské jsou zakázány.

Živnostníci, kteří mají živnostenské oprávnění k výrobě a prodeji jak cukrářského, tak pekařského zboží, musí se rozhodnouti buď pro výrobu resp. prodej cukrářského nebo pekařského zboží, a kdyby tak sami ve lhůtě úřadem stanovené neučinili, určí úřad, na kterou z obou živností se musí omeziti.

V obcích neb částech obcí, ve kterých stává k živnostenské výrobě chleba (pečiva) a cukrářského zboží pouze jediný podnik, může v případě potřeby úřad výjimečně povolit současnou výrobu a prodej chleba (pečiva) a cukrářského zboží.

§ 21.

Ministerstvo pro zásobování lidu může z hořejších předpisů, vztahujících se na výrobu chleba a pečiva, povolit výjimky ohledně spotřeby vojenské.

Ceny mlýnských výrobků, chleba a jiných výrobků pekařských.

§ 22.

Zemské politické správy stanoví detailní nejvyšší ceny pro jednotlivé mlýnské výrobky, nejvyšší ceny chleba, sucharů, sušenek, Grahamova a Simonova chleba, pečiva atd.

Všeobecně.

§ 23.

Každý jest povinen, byv vybídnut úřadem, spolupůsobiti při úpravě spotřeby dle jeho pokynů, resp. dle pokynů úřadovny úřadem tím pověřené. U osob, které jsou ve veřejné službě, jest k této součinnosti potřebí souhlasu jich nadřízeného úřadu.

Tito důvěrníci musí postupovati bez ohledu na osobu dle svého nejlepšího vědomí a svědomí, zachovávatí v tajnosti soukromá a obchodní tajemství, o nichž se dovědí zastávající tuto funkci a musí slíbiti, pokud budou veřejnými úředníky, že tyto povinnosti budou přesně plniti. Úřad takového důvěrníka jest čestným. Úřad může ze závažných důvodů důvěrníka funkce té sprostiti.

§ 24.

Úřad, úřad policejní, případně též přímo ministerstvo pro zásobování lidu (státní revisní kancelář), zemské politické správy a zemské revisní kanceláře jsou oprávněny svými orgány — nebo důvěrníky ve smyslu předcházejícího paragrafu ustanovenými — prováděti prohlídky v místnostech, ve kterých se uschovávají mlýnské výrobky, resp. se zpracují a zhotovené výrobky ukládají, prodávají neb balí, nahlížeti do

obchodních záznamů a dle své volby vzíti ukázky k rozboru.

Podnikatelé a jejich zástupci jsou povinni dáti úředním orgánům a znalcům žádané vysvětlení.

Jmenované úřady jsou zmocněny přibrati k těmto úředním jednáním také orgány finanční stráže, policie, potravinářské a obecní policie tržní.

§ 25.

Přestupky tohoto nařízení neb předpisů na jeho základě vydaných, pokud nepodléhají přísnějším trestním předpisům a pokud nenastává příslušnost soudu, stíhají se okresními politickými úřady pokutou až do 10.000 K neb vězením do tří měsíců, při přitěžujících okolnostech však pokutou do 20.000 K neb vězením do šesti měsíců.

Při odsouzení možno uznati na ztrátu živnostenského oprávnění.

Podnikům, které se dopustily přestupku předpisů shora uvedených, budiž na čas neb trvale zastaven příděl mlýnských výrobků neb výrobků z nich získaných.

Trestní nález může býti uveřejněn na útraty potrestaného ve veřejném tisku a publikován v obci způsobem v místě obvyklým, v případě pak, že potrestanému byl úředně zastaven příděl následkem spáchaného trestního činu, možno z nařízení úřadu vyznačiti okolnost tu zevně na podniku vývěsem s udáním důvodů.

§ 26.

Trestní předpisy uvedené v předchozím paragrafu vztahují se také na důvěrníky zmíněné v § 23.

§ 27.

Pro prohlášení zboží za propadlé platí předpisy §§ 39—44 nařízení vlády republiky Československé ze dne 27. června 1919, čís. 354 Sb. z. a n., o úpravě obchodu obilím a mlýnskými výrobky. Ohledně trestní pravomoci na Slovensku platí § 35 cit. nařízení.

§ 28.

Toto nařízení nabývá platnosti dnem 17. srpna 1919 vyjma ustanovení o spotřební dávce samozásobitelů § 1, jež nabývá v Čechách, na Moravě a ve Slezsku platnosti dnem 15. srpna 1919 a na Slovensku dnem 1. srpna 1919.

Tímto nařízením ruší se všechny dosavadní předpisy o úpravě spotřeby obilí a mlýnských výrobků k účelům lidské výživy, zejména:

1. ministerské nařízení ze dne 26. března 1915, č. 75. ř. z., o všeobecné úpravě spotřeby obilí a mlýnských výrobků;

2. ministerské nařízení ze dne 20. prosince 1915, č. 379. ř. z., o výrobě a prodeji chleba a pečiva;

3. ministerské nařízení ze dne 15. ledna 1916, č. 15. ř. z., o všeobecné úpravě spotřeby obilí a mlýnských výrobků;

4. nařízení úřadu pro lidovou výživu ve shodě s ministerstvem obchodu ze dne 17. března 1917, č. 120. ř. z., o zákazu výroby a prodeje cukrářského zboží v pekařství;

5. nařízení úřadu pro lidovou výživu ze dne 17. března 1917, č. 121. ř. z., o výrobě a prodeji chleba a pečiva;

6. nařízení úřadu pro lidovou výživu ze dne 15. srpna 1917, č. 339. ř. z., o všeobecné úpravě spotřeby obilí a mlýnských výrobků;

7. nařízení vlády republiky Československé ze dne 4. března 1919, čís. 112 Sb. z. a n., o všeobecné úpravě spotřeby obilí a mlýnských výrobků a

8. nařízení uherského ministerského předsedy, č. 2650 z r. 1918, o ustálení míry pro domácí a hospodářskou potřebu.

Tusar v. r.

Švelha v. r.

Dr. Veselý v. r.

Stříbrný v. r.

Dr. Horáček v. r.

Staněk v. r.

Dr. Heldler v. r.

Houdek v. r.

Habrman v. r.

Prášek v. r.

Hampl v. r.